

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

УДК 378.147:372.881.1

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14740282>

Сучасні можливості змішаного навчання (blended learning) у викладанні іноземних мов: роль цифрових ресурсів у поєднанні з традиційними методами

Штангрет Ганна Зіновіївна

старший викладач кафедри іноземних мов, Навчально-науковий інститут Екологічної економіки і менеджменту (ННІ ЕЕМ), Національний лісотехнічний університет України, 79057, Україна, м. Львів, вул. Генерала Чупринки, 105, <https://orcid.org/0000-0002-9481-267X>

Мосій Ірина Михайлівна

старший викладач кафедри іноземних мов, Навчально-науковий інститут Екологічної економіки і менеджменту (ННІ ЕЕМ), Національний лісотехнічний університет України, 79057, Україна, м. Львів, вул. Генерала Чупринки, 105, <https://orcid.org/0000-0002-5637-9799>

Чаплик Ольга Андріївна

старший викладач кафедри іноземних мов, Навчально-науковий інститут Екологічної економіки і менеджменту (ННІ ЕЕМ), Національний лісотехнічний університет України, 79057, Україна, м. Львів, вул. Генерала Чупринки, 105, <https://orcid.org/0009-0007-3426-7968>

Прийнято: 27.12.2024 | Опубліковано: 12.01.2025

***Анотація.** Змішане навчання, яке поєднує традиційні методи з цифровими ресурсами, є перспективним інструментом, здатним підвищити ефективність та залученість студентів. Однак, питання оптимального поєднання традиційних і цифрових методів навчання потребує подальших наукових розвідок. Метою дослідження є аналіз сучасних можливостей змішаного навчання при викладанні іноземних мов, визначення ролі цифрових ресурсів у поєднанні з традиційними методами та розробка рекомендацій щодо їх ефективної інтеграції. У дослідженні були використані такі методи: аналіз, синтез, систематизація, SWOT-аналіз, порівняння та дедукція. У цій статті виявлено поширені методи інтеграції (доповнення, підсилення, модифікація, перетворення) цифрових ресурсів під час змішаного навчання. Проведений SWOT-аналіз кожного з наведених методів показав, що деякі моделі інтеграції є більш ефективними, ніж інші, залежно від рівня володіння мовою (початковий, середній, високий), навчальних цілей (розвиток лексики, граматики, говоріння, аудіювання, читання, письма) та типу цифрових ресурсів. Дослідження показало, що інтеграція цифрових ресурсів позитивно впливає на розвиток всіх аспектів мовної компетенції, але ступінь впливу залежить від моделі інтеграції та типу цифрових ресурсів. У дослідженні запропоновано конкретні цифрові ресурси відповідно до різних навчальних цілей та здійснено обґрунтування їхньої ефективності. Наведено рекомендації щодо підготовки викладачів до ефективного використання цифрових ресурсів у змішаному навчанні. Поради включають: ретельне планування інтеграції, використання різноманітних цифрових ресурсів, моніторинг прогресу студентів, врахування індивідуальних потреб студентів і постійне підвищення власної цифрової грамотності. Отже, ефективна інтеграція цифрових ресурсів може значно підвищити ефективність*

навчання іноземних мов. Цифрові інструменти дозволяють персоналізувати навчання, забезпечувати зворотній зв'язок у реальному часі, створювати імерсивні навчальні середовища та пропонувати різноманітні інтерактивні вправи. Все це сприяє кращому засвоєнню матеріалу та розвитку всіх аспектів мовної компетенції.

Ключові слова: інтеграція, мовні компетенції, моделі навчання, цифрові технології.

**Modern opportunities for blended learning in foreign language teaching:
The role of digital resources in combination with traditional methods**

Shtanhret Hanna

Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages, Institute of Ecological Economy and Management, Ukrainian National Forestry University, 79057, Ukraine, Lviv, 105 General Chuprynyky St., <https://orcid.org/0000-0002-9481-267X>

Mosiy Iryna

Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages, Institute of Ecological Economy and Management, Ukrainian National Forestry University, 79057, Ukraine, Lviv, 105 General Chuprynyky St., <https://orcid.org/0000-0002-5637-9799>

Chaplyk Olga

Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages, Institute of Ecological Economy and Management, Ukrainian National Forestry University, 79057, Ukraine, Lviv, 105 General Chuprynyky St., <https://orcid.org/0009-0007-3426-7968>

***Abstract.** Blended learning, which combines traditional methods with digital resources, is a promising area that can increase efficiency and student engagement. However, the optimal combination of traditional and digital methods requires further research. The study aims to analyse the current possibilities of blended learning in foreign language teaching, determine the role of digital resources in combination with traditional methods and develop recommendations for their effective integration. The study used the following methods: analysis and synthesis, systematisation, SWOT analysis, comparison, and deduction. This article identifies standard methods of integrating (supplementing, enhancing, modifying, transforming) digital resources into traditional ones in blended learning. A SWOT analysis of each of these methods has shown that some integration models are more effective than others, depending on the level of language proficiency (elementary, intermediate, high), learning objectives (development of vocabulary, grammar, speaking, listening, reading, writing) and the type of digital resources. The study has shown that the integration of digital resources has a positive impact on the development of all aspects of language competence. However, the degree of impact depends on the integration model and the type of digital resources. The study proposes specific digital resources with different learning objectives and justifies their effectiveness. Recommendations for effectively preparing teachers to use digital resources in blended learning are provided. The tips include careful planning of integration, use of various digital resources, monitoring of students' progress, consideration of individual student needs, and continuous improvement of their digital literacy. Thus, effective integration of digital resources can significantly increase the effectiveness of foreign language teaching. Digital tools allow you to personalise learning, provide real-time feedback, create immersive learning environments, and offer a variety of interactive exercises. This leads to better learning and developing all aspects of language competence.*

Keywords: integration, language competencies, learning models, digital technologies.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Ефективність навчання іноземної мови значно залежить від використання інноваційних педагогічних методів, які мають враховувати як індивідуальні особливості студента, так і сучасні технологічні можливості. Традиційні методи навчання, хоч і мають свої переваги, але суттєво обмежені у своїй здатності до індивідуалізації і залучення студентів до активного навчання. Однак, надмірна залежність від цифрових ресурсів без урахування переваг традиційних методів може призвести до недостатнього розвитку комунікативних навичок і критичного мислення у студентів.

Досліджувана тема пов'язана з низкою наукових та практичних завдань. Зокрема, до першої категорії належать такі питання:

1) *розробка теоретичної моделі змішаного навчання:* необхідно розробити теоретичну модель змішаного навчання з урахуванням специфіки викладання іноземних мов, яка б визначала оптимальне співвідношення між традиційними та цифровими методами, враховуючи різні рівні володіння мовою й індивідуальні особливості студентів;

2) *дослідження ефективності різних цифрових ресурсів:* потрібно дослідити ефективність різних цифрових ресурсів (платформи дистанційного навчання, інтерактивні вправи, мобільні додатки, віртуальні середовища тощо) у викладанні іноземних мов і визначити їхній вплив на розвиток різних мовних навичок у студентів;

3) *вивчення впливу змішаного навчання на мотивацію та залученість студентів:* варто проаналізувати, як змішане навчання впливає на мотивацію

та залученість студентів до навчання, а також визначити чинники, що сприяють або перешкоджають ефективному використанню цифрових ресурсів;

4) *оптимізація навчального процесу*: необхідно розробити методiku оцінювання ефективності змішаного навчання та визначити критерії успішності.

Серед практичних завдань важливого значення набули такі:

1) *розробка методичних рекомендацій для викладачів*: варто розробити методичні рекомендації для викладачів із використанням цифрових ресурсів у змішаному навчанні, які б враховували специфіку різних рівнів володіння мовою й індивідуальні особливості студентів;

2) *створення та адаптація цифрових навчальних ресурсів*: необхідно створювати та адаптувати якісні цифрові навчальні ресурси, що відповідають вимогам сучасного викладання іноземних мов і враховують різні стилі навчання;

3) *підвищення кваліфікації викладачів*: потрібно забезпечити підвищення кваліфікації викладачів із використанням цифрових технологій і методів змішаного навчання;

4) *забезпечення доступу до цифрових ресурсів*: необхідно забезпечити доступ студентів до необхідних цифрових ресурсів і технічного забезпечення.

Отже, дослідження сучасних можливостей змішаного навчання при викладанні іноземних мов має важливе теоретичне та практичне значення, сприяючи підвищенню ефективності навчального процесу і покращенню якості підготовки фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Змішане навчання стає дедалі більше популярним підходом для викладання іноземних мов, оскільки поєднує у собі переваги онлайн та офлайн навчання. Відповідно до цього,

інтерес вчених до дослідження використання цього підходу зростає, про що свідчить суттєва кількість наукових публікацій. Змішане навчання як інноваційний підхід у викладанні іноземної мови було розглянуто у низці досліджень. Так, у статті С. Коваленко та ін. змішане навчання було розглянуто як методика поєднання навчання в аудиторії, онлайн і самостійної роботи. Наведено авторський метод викладання іноземної мови за умов змішаного навчання: 1) онлайн-навчання; 2) офлайн-обговорення; 3) самостійне навчання. Також було визначено переваги використання змішаного навчання [1, с. 275]. Л. Миронова та ін. проаналізували сучасні методи змішаного навчання та їх використання у викладанні іноземних мов під час здобуття вищої освіти. Переваги змішаного навчання досліджувалися з урахуванням актуальних вимог сучасної освіти та потреб студентів. Автори здійснили аналіз основних форм подання навчальних матеріалів, а також провели опитування серед студентів на тему визначення доцільності використання змішаного навчання у викладанні іноземних мов і з'ясування ключових проблем здобувачів [2].

Практика використання змішаного навчання у закладах вищої освіти також привертає увагу вчених. Так, В. Безлюдна та О. Свиридчук присвятили своє дослідження вивченню моделей змішаного навчання в університетах Великобританії, а також розглянули проблеми студентів, що виникають під час такого навчання [3]. У статті І. Форостюк представлено результати опитування студентів щодо їх ставлення до змішаного навчання та організації навчального процесу. Авторами також запропоновано цифрові ресурси, що можуть бути корисними для викладачів іноземної мови [4].

Аналізу ефективності традиційної, дистанційної і змішаної моделі викладання англійської мови присвячено дослідження М. Подоляка [5]. Провівши експеримент, згідно з яким студенти навчалися за різними

моделями, автор дійшов висновку, що змішане навчання є ефективнішим, ніж інші дві альтернативи. Результати дослідження С. Романюк та В. Трофімчук також доводять ефективність змішаного навчання в закладах вищої освіти і підтверджують досліджувані аспекти усіх згаданих вище наукових публікацій [6]. У статті О. Ісаєвої та ін. було розроблено практичні рекомендації щодо ефективного поєднання змішаного навчання з традиційними підходами. Результати цього дослідження показали, що змішане навчання сприяє підвищенню академічної успішності студентів від 15% до 23% залежно від рівня володіння мовою [7]. Д. Тонг та ін. провели експериментальне дослідження щодо впливу змішаного навчання на академічну успішність, комунікацію та самонавчання студентів. За його результатами визначено, що змішане навчання покращило взаємодію студентів з викладачами та підвищило їхню академічну успішність, здатність до самонавчання і позитивне ставлення до навчання [8].

У статті Г. Андріянової проаналізовано використання ключових напрямів змішаного навчання, що поєднує елементи традиційної і дистанційної моделі. Акцент зроблено на поєднанні технологій дистанційної освіти та традиційної. Проаналізовано методичні підходи, принципи змішаного навчання у викладанні іноземної мови, а також визначено можливі наслідки для закладів вищої освіти, які здійснюють перехід до такої моделі навчання [9].

Наукова робота М. Іоланда та ін. присвячена дослідженню сприйняття змішаного навчання серед викладачів. За її результатами було визначено, що викладачам важко застосовувати таку модель через труднощі з адаптацією до технологій, незацікавленість студентів у навчанні та недостатню наявну матеріально-технічну базу [10].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Огляд літератури показав, що багато викладачів не мають достатньої технічної підготовки для ефективного використання цифрових ресурсів і методів змішаного навчання. Це перешкоджає широкому впровадженню інноваційних підходів. Останні дослідження також демонструють, що не існує універсальної формули, яка б визначала ідеальне співвідношення між онлайн та офлайн компонентами змішаного навчання для різних рівнів володіння мовою, вікових груп і навчальних цілей. Ефективність упровадження залежить від багатьох чинників, що потребують більш детального аналізу. Не дослідженою залишається проблема ефективної інтеграції цифрових ресурсів у традиційні методи навчання, щоб вони доповнювали, а не замінювали один одного. Часто цифрові інструменти використовуються ізольовано, не пов'язуючи їх із загальною метою навчання.

Науковий внесок колективу полягає у дослідженні різних типів цифрових ресурсів, які впливають на процес вивчення іноземної мови (розвиток лексики, граматики, навичок аудіювання, читання, письма та говоріння), що дозволяє визначити оптимальний набір цифрових інструментів для досягнення максимального ефекту.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження — визначити найкраще можливе поєднання традиційних та інноваційних методів навчання, зокрема з використанням цифрових ресурсів у змішаному навчанні, щоб досягти максимального ефекту від вивчення іноземної мови.

Реалізація поставленої мети вимагає виконання таких завдань: 1) систематизувати наявні методи інтеграції цифрових ресурсів у традиційні методи навчання іноземних мов; 2) визначити сильні та слабкі сторони кожного методу з урахуванням їхньої ефективності для різних рівнів

володіння мовою та навчальних цілей; 3) дослідити, як інтеграція цифрових ресурсів впливає на розвиток різних аспектів мовної компетенції (говоріння, аудіювання, читання, письмо); 4) визначити, які цифрові ресурси найбільш ефективні для розвитку кожного аспекту мовної компетенції; 5) сформулювати практичні рекомендації для викладачів щодо ефективної інтеграції цифрових ресурсів із традиційним методами навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів. Для того, щоб досягти мети дослідження, варто визначити складові навчання, що впливають на інтеграцію (рис. 1).

Рис. 1. Складові системи навчання

Джерело: власна розробка авторів.

Нині існують різні підходи до впровадження цифрових ресурсів у традиційні методи навчання іноземних мов для створення змішаної моделі. Їх можна систематизувати за низкою класифікаційних ознак.

1. *За рівнем взаємодії та заміни традиційних методів:*

➤ доповнення: цифрові ресурси використовуються викладачами як додаткові інструменти до традиційних методів, не змінюючи суттєво структури останніх. Цифрові ресурси розширюють можливості, сприяють отриманню легкого доступу до додаткової інформації, пропонують інтерактивні вправи та різні засоби перевірки знань (наприклад, використання онлайн-словників, відео для ілюстрації лексики, онлайн-вправи для закріплення граматики тощо);

➤ підсилення: цифрові ресурси частково замінюють традиційні методи, але основна структура заняття залишається традиційною (наприклад, замість письмових вправ у зошиті використовують онлайн-тести, а замість роботи з підручником — онлайн-платформи);

➤ модифікація: цифрові ресурси суттєво змінюють структуру та методи традиційного навчання. Тобто традиційні методи адаптуються до можливостей цифрових ресурсів (наприклад, використання інтерактивних дошок, створення спільних проєктів на онлайн-платформах, використання віртуальних середовищ для імітації реальних ситуацій);

➤ перетворення: цифрові ресурси повністю перетворюють традиційні методи. Традиційні методи стають другорядними, а основний навчальний процес базується на використанні цифрових ресурсів (наприклад, навчання повністю побудоване в онлайн-курсі, використання віртуальних середовищ для навчання, застосування штучного інтелекту для персоналізації навчання).

2. За цілями інтеграції:

➤ розширення доступу до навчальних матеріалів: надання студентам доступу до більшої кількості матеріалів, ніж це можливо при традиційному навчанні;

➤ персоналізація навчання: адаптація навчального процесу до індивідуальних потреб і темпів навчання кожного студента;

- підвищення залученості студентів: збільшення мотивації і зацікавленості студентів до навчання за допомогою інтерактивних цифрових ресурсів;
- розвиток конкретних навичок: фокус на розвитку певних навичок (наприклад, говоріння, аудіювання, читання, письма) за допомогою спеціалізованих цифрових ресурсів;
- автоматизація оцінювання: використання цифрових інструментів для автоматизації процесу оцінювання знань і навичок студентів;
- створення колаборативного середовища: забезпечення можливостей для спільної роботи студентів над проектами та завданнями.

3. За типом цифрових ресурсів:

- інтерактивні вправи та ігри: онлайн-платформи з інтерактивними вправами, мобільні додатки для вивчення іноземної мови;
- аудіо- та відеоматеріали: аудіо- та відеозаписи з субтитрами, відеоуроки, інтерв'ю з носіями мови;
- онлайн-словники й енциклопедії: доступ до великої кількості лексичних і граматичних ресурсів;
- платформи для спілкування: онлайн-форуми, чати, відеоконференції для спілкування з викладачем та іншими студентами;
- системи автоматичного оцінювання: онлайн-тести, платформи для автоматичної перевірки письмових робіт.

Вибір оптимального підходу до інтеграції цифрових ресурсів у традиційні методи навчання іноземних мов у змішаному навчанні залежить від багатьох взаємопов'язаних чинників: навчальні цілі та завдання (рівень володіння мовою, аспекти мовної компетенції, бажані навчальні результати); характеристика студентів (вік і психологічні особливості, рівень цифрової грамотності, стилі навчання, мотивація та залученість); ресурси й обмеження

(доступ до технологій, фінансові ресурси, кваліфікація викладачів, обмеженість у часі); контекст навчання (тип навчального закладу, навчальна програма); методологічні міркування (педагогічна концепція, оцінювання студентів).

Як стверджує Я. Сікора, різні методи інтеграції цифрових ресурсів у традиційні методи навчання дозволяють опанувати матеріал поступово «від легкого до складного». У змішаній моделі навчання іноземної мови для студентів 1-го курсу ефективними є методи доповнення та підсилення. Тоді як для студентів 2-го–4-го курсів — більш складні й інтерактивні підходи (модифікація, перетворення) [11]. Однак, на нашу думку, ефективним підходом є синергія різних складових кожного з чотирьох методів інтеграції у навчанні іноземної мови.

Розглянемо сильні та слабкі сторони кожного методу, з урахуванням їхньої ефективності для різних рівнів володіння мовою та навчальних цілей (табл. 1).

Таблиця 1

SWOT-аналіз різних методів інтеграції цифрових ресурсів у традиційні методи навчання іноземних мов у змішаному навчанні

Метод	Сильні сторони	Слабкі сторони
Доповнення	Просте впровадження, мінімальні вимоги до цифрової грамотності студентів і викладачів, невеликі витрати, додаткові можливості для закріплення матеріалу, підвищення мотивації через різноманітність ресурсів. Ефективний на початкових рівнях для розширення словникового запасу та ознайомлення з граматикою	Обмежена ефективність для розвитку комунікативних навичок, може бути недостатньо цікавим для студентів із високим рівнем володіння мовою, не забезпечує глибокої інтеграції цифрових і традиційних методів

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

	Можливості Можливість використовувати широкий спектр доступних онлайн-ресурсів, легке масштабування, можливість адаптації до різних навчальних цілей	Загрози Ризик перевантаження студентів додатковими матеріалами, недостатня якість деяких онлайн-ресурсів, можливість пасивного використання ресурсів студентами
Метод	Сильні сторони	Слабкі сторони
Підсилення	Ефективний для автоматизації рутинних завдань (тестування, перевірка домашніх завдань), можливість персоналізації навчання через адаптивні платформи, економія часу викладача на перевірку робіт. Доцільно використовувати на середніх рівнях для закріплення граматики та лексики	Може призвести до зменшення соціальної взаємодії між студентами та викладачем, вимагає певного рівня цифрової грамотності студентів, деякі платформи можуть бути платними
	Можливості Можливість використовувати адаптивні платформи для персоналізації навчання, збільшення обсягу практичних завдань, покращення зворотного зв'язку	Загрози Залежність від техніки та Інтернет-з'єднання, ризик технічних проблем, можливість шахрайства під час онлайн-тестування
Метод	Сильні сторони	Слабкі сторони
Модифікація	Глибока інтеграція цифрових і традиційних методів, підвищення залученості студентів через інтерактивні завдання, розвиток комунікативних навичок через спільні проекти та онлайн-спілкування. Ефективна на всіх рівнях для розвитку всіх аспектів мовної компетенції	Вимагає високого рівня цифрової грамотності як студентів, так і викладачів, а також значних витрат часу на підготовку та проведення занять, може бути складною у впровадженні
	Можливості Створення імерсивних навчальних середовищ,	Загрози Необхідність постійного оновлення цифрових

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Метод	Сильні сторони	Слабкі сторони
Перетворення	розвиток критичного мислення та креативності, підвищення мотивації і залученості студентів	ресурсів, ризик технічних проблем, можливість цифрового розриву між студентами
	Максимальна персоналізація навчання, доступ до великої кількості ресурсів, можливість навчання у зручний час в індивідуальному темпі. Ефективне на всіх рівнях, особливо для самостійного навчання	Вимагає високого рівня цифрової грамотності студентів, високі витрати на розробку та підтримку онлайн-курсів, можлива соціальна ізоляція студентів
	Можливості	Загрози
	Створення інноваційних та ефективних онлайн-курсів, доступ до навчання для студентів із різних географічних локацій	Ті ж самі, що й у методі «підсилення»

Джерело: власна розробка авторів.

Ефективність кожного методу залежить від багатьох чинників, зокрема, рівня володіння мовою, навчальних цілей, доступних ресурсів, цифрової грамотності студентів і викладачів. Як стверджують Н. Назаренко та О. Магден, на початковому рівні володіння іноземною мовою ефективнішими є методи доповнення та підсилення, оскільки студенти потребують чіткої структури та поступового нарощування знань. Варто уникати складних інтерактивних завдань і перевантаження інформацією. Ефективними ресурсами є вправи з простими завданнями, відео з субтитрами, онлайн-словники із зображеннями та прикладами. На середньому рівні ефективні всі методи інтеграції, але особливо — модифікація. Студенти вже мають базові знання та можуть використовувати більш складні інтерактивні завдання і проєкти. Ефективними ресурсами є онлайн-платформи для спілкування, інтерактивні ігри, відео з автентичними діалогами й онлайн-тести. На високому рівні ефективні методи модифікації і перетворення. Ефективними

ресурсами стають автентичні відео та аудіоматеріали, онлайн-бібліотеки, платформи для спілкування з носіями мови і системи автоматичного оцінювання [12].

Інтеграція цифрових ресурсів у процес навчання іноземних мов може значно вплинути на розвиток різних аспектів мовної компетенції. Розглянемо ключові з них.

1. *Говоріння*: цифрові ресурси можуть створювати можливості для більш частого й інтенсивного говоріння. Онлайн-платформи для спілкування, відеоконференції, інтерактивні ігри та симуляції реальних комунікативних ситуацій дозволяють студентам практикувати розмовну мову в безпечному та контрольованому середовищі. Зворотній зв'язок від викладача й інших студентів може бути швидким та ефективним.

2. *Аудіювання*: цифрові ресурси надають доступ до великої кількості автентичних аудіо- та відеоматеріалів (підкасти, фільми, музика), що дозволяє студентам розвивати навички сприйняття мови на слух. Інтерактивні вправи з аудіювання дозволяють перевіряти розуміння та закріплювати матеріал. Наявна можливість багаторазового прослуховування і регулювання швидкості відтворення.

3. *Читання*: цифрові ресурси надають доступ до великої кількості текстів різної тематики та складності. Онлайн-словники і перекладачі допомагають розуміти незнайомі слова та вирази. Будь-який текст можливо адаптувати до рівня студентів.

4. *Письмо*: цифрові ресурси дозволяють студентам практикувати письмові навички, використовуючи різні інструменти, такі як онлайн-редактори, системи перевірки граматики й орфографії. Також вони пропонують відкритий доступ до великої кількості зразків письмових робіт.

Ефективність інтеграції цифрових ресурсів залежить від того, як вони використовуються у навчальному процесі, оскільки їх застосування може мати і негативні наслідки, зокрема відсутність можливості для невербальної комунікації, а також прямого спілкування з носієм мови, недостатньо глибокий аналіз тексту через обмежений контакт із викладачем, наявність плагіату, обмеження в розвитку каліграфічних навичок. Надання доступу до цифрових ресурсів не гарантує покращення мовної компетенції, оскільки ефективність їх використання вимагає ретельного планування та професійного підходу.

Рекомендуємо використовувати декілька цифрових ресурсів, поєднуючи їх із традиційними методами навчання. Наведемо приклади додатків, що можуть бути ефективними для розвитку різних аспектів мовної компетенції.

1. Говоріння:

- HelloTalk: додаток для спілкування з носіями мови через текстові та голосові повідомлення або відеодзвінки. Надає можливість отримувати зворотний зв'язок і практикуватися в реальному спілкуванні;
- Tandem: подібний до HelloTalk додаток, що орієнтований на мовний обмін;
- Italki: платформа для пошуку репетиторів, включно з можливістю проведення онлайн-занять;
- Speaky: платформа для мовного обміну, що дозволяє знайти партнерів для практики говоріння;
- Verbling: платформа відеоуроків із носіями мови, що дозволяє покращити навички розмови в реальному часі;
- Lingbe: додаток, що дозволяє спілкуватися з носіями мови через голосові дзвінки, пропонуючи миттєву практику.

2. Аудіювання:

- Podcasts: подкасти мовою, що вивчається (наприклад, Coffee Break Languages, News in Slow Spanish), які дозволяють поліпшити розуміння мови на слух;
- Podbean: додаток для прослуховування подкастів на різні теми англійською мовою;
- BBC Learning English: пропонує різноманітні аудіо- та відеоматеріали для вивчення англійської;
- YouTube: відеоролики мовою, що вивчається, із субтитрами. Можна вибирати відео за інтересами та рівнем складності;
- LingQ: додаток для вивчення мови через аудіо та тексти, який дозволяє зберігати нові слова і фрази та відстежувати прогрес.

3. Читання:

- News in a Level: додаток, який надає новини англійською мовою за різними рівнями;
- Readlang: додаток для читання текстів мовою, що вивчається, з функцією автоматичного перекладу незнайомих слів;
- Kindle: електронна книга з можливістю підсвічування слів та перекладу, що допомагає вивчати нову лексику;
- Duolingo Stories: інтерактивні історії, які покращують навички читання;
- ManyBooks: онлайн-бібліотека з великою кількістю безкоштовних і платних електронних книг;
- Babbel: пропонує тексти для читання та інтегровані в уроки.

4. Письмо:

Grammarly: сервіс для перевірки граматики й орфографії, що допомагає поліпшити якість письмових робіт;

Hemingway Editor: сервіс для поліпшення стилю письма, роблячи текст більш ясним і зрозумілим;

Google Docs: дозволяє писати та редагувати тексти онлайн, використовуючи функції перевірки орфографії та граматики. Також існує можливість спільної роботи над документами;

Evernote: зручний додаток для ведення нотаток, що може стимулювати письмову практику;

Write & Improve: платформа від Cambridge English, що надає можливість писати текст і отримувати зворотний зв'язок щодо якості написаного;

ProWritingAid: інструмент для редагування письмових робіт, що допомагає покращити граматику, стиль і структуру речень.

Під час змішаного навчання рекомендуємо поєднувати декілька доданків для розвитку різних аспектів мовної компетенції, що включає спілкування з носіями мови, роботу з підручниками та іншими навчальними матеріалами. Доданки можуть значно полегшити та урізноманітнити процес навчання, але не замінять повністю традиційні методи.

На прикладі досліджень інших науковців проаналізуємо дієві методики поєднання цифрових і традиційних методів у вивченні іноземних мов.

1. Змішане навчання (Blended Learning): ця методика передбачає поєднання онлайн- та офлайн-занять. Наприклад, лекції можуть проводитися традиційно, а практичні заняття — онлайн за допомогою інтерактивних платформ. Домашні завдання можуть включати як традиційні письмові роботи, так і онлайн-вправи. Важливо забезпечити баланс між онлайн та офлайн активністю, враховуючи потреби студентів [13].

2. Перевернутий клас (Flipped Classroom): згідно до цієї методики студенти готуються до заняття самостійно вдома, використовуючи онлайн-ресурси (відеолекції, інтерактивні матеріали), а на занятті час присвячується

практичним завданням, обговоренням і проєктній роботі. Це дозволяє ефективніше використовувати аудиторні години та персоналізувати навчання [14].

3. Мікронавчання (Microlearning): ця методика передбачає розбиття навчального матеріалу на невеликі модулі, які легко засвоюються. Кожен модуль може включати як традиційні, так і цифрові елементи. Це дозволяє студентам навчатися у зручній для них час та темпі, а також повторювати матеріал за потребою [15].

4. Проєктна робота з використанням цифрових інструментів: студенти працюють над проєктами, використовуючи різні цифрові інструменти (онлайн-документи, відеоредактори, платформи для спілкування). Це дозволяє розвивати комунікативні навички, креативність і критичне мислення [16].

5. Гейміфікація: впровадження елементів гри у навчальний процес за допомогою цифрових інструментів може значно підвищити мотивацію та залученість студентів. Онлайн-ігри, вікторини та системи накопичення балів можуть зробити навчання більш цікавим та ефективним [17].

6. Колаборативне навчання з використанням цифрових платформ: онлайн-платформи дозволяють студентам працювати разом над проєктами, обмінюватися ідеями та отримувати зворотній зв'язок один від одного, що сприяє розвитку комунікативних навичок та командної роботи.

7. Використання інтерактивних дошок та інших цифрових інструментів на занятті: інтерактивні дошки дозволяють зробити урок більш динамічним і цікавим, візуалізувати навчальний матеріал і залучити студентів до активної участі [18].

Наведемо практичні рекомендації для викладачів щодо ефективної інтеграції цифрових ресурсів у традиційні методи навчання іноземних мов у змішаному навчанні:

1. Планування та підготовка:

- визначте чіткі навчальні цілі: перед використанням цифрових ресурсів з'ясуйте, яких навчальних результатів має досягти студент. Це допоможе обрати відповідні ресурси та методи їх інтеграції;
- визначте відповідні цифрові ресурси: обирайте ресурси, що відповідають рівню студентів, навчальним цілям і доступним ресурсам. Звертайте увагу на якість цифрових технологій і їхню відповідність освітній програмі;
- розробіть план інтеграції: має бути детальний план інтеграції цифрових ресурсів у традиційні методи навчання. Визначте, як і коли ви будете використовувати цифрові ресурси на заняттях;
- перевірте технічну готовність: переконайтеся, що у вас є необхідне обладнання та програмне забезпечення, а також, що студенти мають доступ до інтернету та необхідних цифрових ресурсів;
- проведіть навчання-ознайомлення для студентів: навчіть студентів, як використовувати обрані цифрові ресурси. Поясніть, як вони можуть застосовувати ці ресурси для покращення свого навчання й академічної успішності.

2. Використання цифрових ресурсів на заняттях:

- інтегруйте цифрові ресурси в різні етапи заняття: використовуйте цифрові ресурси не тільки для додаткових вправ, але й для введення нового матеріалу, закріплення знань, перевірки розуміння й оцінювання;
- забезпечте баланс між традиційними та цифровими методами: не варто повністю замінювати традиційні методи цифровими. Знайдіть баланс між ними, враховуючи рівень студентів і навчальні цілі;
- використовуйте різноманітні цифрові ресурси (відео, аудіо, інтерактивні вправи, онлайн-ігри), щоб зробити навчання більш цікавим та ефективним;

➤ забезпечте зворотній зв'язок: надавайте студентам зворотній зв'язок щодо їхньої роботи з цифровими ресурсами. Це допоможе їм покращити свої навички та досягти кращих результатів;

➤ створіть середовище співпраці: використовуйте цифрові ресурси для створення середовища співпраці між студентами, що може включати спільні проєкти, онлайн-форуми та чати.

3. Оцінювання та моніторинг:

➤ використовуйте різні методи оцінювання як традиційні, так і цифрові для визначення результатів навчання. Це може включати онлайн-тести, письмові роботи, усні виступи та проєкти;

➤ моніторьте прогрес студентів: регулярно спостерігайте за прогресом студентів, використовуючи цифрові інструменти для відстеження їхньої роботи та результатів. Це допоможе своєчасно виявити проблеми та внести корективи в навчальний процес;

➤ збирайте зворотній зв'язок від студентів щодо їхнього досвіду роботи з цифровими ресурсами. Це допоможе покращити якість навчання та зробити його більш ефективним.

4. Професійний розвиток:

➤ постійно вдосконалюйте свої цифрові навички, щоб ефективно використовувати нові ресурси та інструменти;

➤ співпрацюйте з колегами: обмінюйтеся досвідом та ідеями з колегами щодо використання цифрових ресурсів у навчанні;

Застосування цих рекомендацій допоможе викладачам ефективно інтегрувати цифрові ресурси у традиційні методи навчання іноземних мов, створюючи більш цікаве, ефективне та інтерактивне навчальне середовище під час змішаної моделі.

Висновки. Ефективна інтеграція цифрових ресурсів полягає не в простому заміщенні традиційних методів, а в їхньому взаємодоповненні. Цифрові інструменти мають підсилювати та розширювати можливості традиційного навчання, а не замінювати його повністю. Оптимальне поєднання залежить від конкретних навчальних цілей, рівня студентів і доступних ресурсів. Вибір і використання цифрових ресурсів повинні бути цілеспрямованими та відповідати конкретним навчальним завданням. Необхідно уникати надмірного використання технологій без чіткої методологічної основи. Ефективність залежить від того, як цифрові інструменти інтегровані в загальну навчальну програму. Викладач відіграє ключову роль у процесі інтеграції, виступаючи медіатором між студентами та цифровими ресурсами. Він має не тільки володіти необхідними цифровими компетенціями, але й вміти ефективно використовувати цифрові інструменти для досягнення навчальних цілей, забезпечуючи зворотній зв'язок і підтримку студентів.

Перспективами подальшого розвитку теми є розробка й експериментальна перевірка нових моделей інтеграції цифрових ресурсів у традиційні методи, які б враховували сильні сторони обох підходів і мінімізували їхні недоліки. Це може включати розробку інноваційних методик та стратегій навчання іноземним мовам.

Список використаних джерел:

1. Коваленко С., Ворначев А., Зубенко О. Blended learning як інноваційний підхід навчання іноземної мови. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2021. Т. 20. № 2. С. 271–279. URL: <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2021.20.271-279> (дата звернення: 14.11.2024).
2. Миронова Л., Кириллова М., Степаненко О. Змішане навчання: інноваційний підхід до викладання іноземної мови в умовах сьогодення.

Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Педагогічні науки. 2024. № 1 (60). С. 46–51. URL: <https://doi.org/10.32689/maup.ped.2024.1.9> (дата звернення: 14.11.2024).

3. Безлюдна В., Свиридчук О. Практика змішаного навчання при викладанні іноземної мови у ЗВО Великобританії. *International Science Journal of Education & Linguistics.* 2023. Т. 2. № 1. С. 86–92. URL: <https://doi.org/10.46299/j.isjel.20230201.09> (дата звернення: 14.11.2024).

4. Форостюк І. В. Викладання іноземної мови у вищій школі в умовах дистанційного та змішаного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук.* 2021. № 35. Т. 6. С. 227–232. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-6-33> (дата звернення: 14.11.2024).

5. Подоляк М. Порівняльний аналіз традиційного, дистанційного та змішаного навчання англійської мови у ЗВО. *Український Педагогічний журнал.* 2023. № 4. С. 87–97. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-87-97> (дата звернення: 14.11.2024).

6. Романюк С. К., Трофімчук В. М. Ефективність змішаного навчання у процесі викладання іноземної мови за професійним спрямуванням на немовних спеціальностях. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія».* 2020. № 9 (77). С. 118–120. URL: [https://lingvj.oa.edu.ua/assets/files/full/2020/NZ_Filologiya_Vyp_9\(77\).pdf#page=118](https://lingvj.oa.edu.ua/assets/files/full/2020/NZ_Filologiya_Vyp_9(77).pdf#page=118) (дата звернення: 14.11.2024).

7. Blended learning in higher medical education: Principles and strategies of teaching foreign languages / O. Isayeva et al. *Advanced Education.* 2020. Vol. 14. P. 11–18. URL: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.183725> (дата звернення: 14.11.2024).

8. Tong D. H., Uyen B. P., Ngan L. K. The effectiveness of blended learning on students' academic achievement, self-study skills and learning attitudes : A quasi-

experiment study in teaching the conventions for coordinates in the plane. *Heliyon*. 2022. Vol. 8. No. 12. Article e12657. URL: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e12657> (дата звернення: 14.11.2024).

9. Концепція змішаного навчання (blended learning). Впровадження моделі змішаного навчання для вивчення англійської мови / Г. Андріянова та ін. *The driving force of science and trends in its development* : collection of scientific papers “SCIENTIA” with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (Coventry, United Kingdom, January 29, 2021). Coventry : European Scientific Platform, 2021. Vol. 4. P 51–56. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/8262> (дата звернення: 14.11.2024).

10. Yolanda M. A., Adiantika H. N., Charisma D. Teachers’ perception in using a blended learning method to teach listening skill in EFL classroom. *NaCoLET*. 2021. Vol. 1. No. 1. P. 18–32. URL: <https://doi.org/10.32534/nacolet.v1i1.2610> (дата звернення: 14.11.2024).

11. Сікора Я. Б. Модель SAMR: використання цифрових технологій у фундаментальній підготовці ІТ-фахівців. *Теорія і практика використання інформаційних технологій в умовах цифрової трансформації освіти* : Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Київ, 29 червня 2023 р.). Київ, 2023. С. 60–63. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/37735/1/materialy%20konferentsii-60-63.pdf> (дата звернення: 14.11.2024).

12. Назаренко Н. М., Магден О. Г. Проблема адаптації навчальних матеріалів у вивченні іноземної мови професійного спрямування. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 76. Т. 2. С. 133–136. URL: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.76-2.23> (дата звернення: 14.11.2024).

13. Мартинюк А. П., Триндюк В. А. Викладання іноземної мови у вищій школі в умовах змішаного навчання: адаптація та виклики. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2023. № 1. С. 41–47. URL: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.1.7> (дата звернення: 14.11.2024).

14. Саєнко Н. Використання підходу «перевернутий клас» у навчанні іноземних мов у технічному ЗВО. *Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*. 2021. № 94. 197–202. URL: <https://doi.org/10.30977/BUL.2219-5548.2021.94.0.197> (дата звернення: 14.11.2024).

15. Садовець О. В. Мікронавчання як сучасний тренд у дистанційному вивченні іноземних мов дорослими. *Збірник матеріалів XII Міжнародного науково-методологічного Інтернет-семінару* (м. Київ-Хмельницький, 18 травня, 2023 р.). Київ-Хмельницький, 2023. С. 45–46. URL: https://angl.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/15/tezy-2023_seminar_end.pdf#page=45 (дата звернення: 14.11.2024).

16. Новаченко І. Г. Використання цифрових інструментів під час дистанційного навчання з вивчення іноземної мови (за професійним спрямуванням) в закладах фахової передвищої освіти. *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ»*, (Paris, July 21, 2023). Paris, 2023. С. 137–141. URL: <https://doi.org/10.36074/logos-21.07.2023.39> (дата звернення: 14.11.2024).

17. Oracki M. Perfunctory gamification in the world of second language learning. *Journal of China Computer-Assisted Language Learning*. 2022. Vol. 2. No. 2. P. 179–202. URL: <https://doi.org/10.1515/jccall-2021-0005> (дата звернення: 14.11.2024).

18. The role of digital interactive whiteboards in students' learning and participation / O. Córdor-Herrera et al. *Human Systems Engineering and Design*

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

(*IHSED* 2021). URL: <https://doi.org/10.54941/ahfe1001096> (дата звернення: 14.11.2024).